

TAČKA II

VIJEĆU

Dana 24.07.2020. godine kandidatkinja Ivana Janković predala je prijavu teme za magistarski rad. Vijeće Filozofskog fakulteta, na sjednici održanoj 07.10.2020. godine, dalo je Mišljenje broj 01/3-3759/1 u kojem je ocijenjeno da prijava teme magistarskog rada pod nazivom "Prostorno-planerski aspekti strateške karte buke na primjeru Glavnog grada – Podgorica" sadrži sve elemente propisane članom 22. Pravila studiranja na poslijediplomskim studijama te je predloženo sprovođenje dalje procedure izrade magistarskog rada, uz obavezu Komisije da prati dalji tok izrade magistarskog rada. Imenovana je komisija u sastavu: prof. dr Miroslav Doderović (mentor), doc. dr Dragan Burić (član) i prof. dr Dragomir Kićović (član).

Komisija za ocjenu magistarskog rada podnosi Vijeću Filozofskog fakulteta sljedeći

IZVJEŠTAJ

O OCJENI MAGISTARSKOG RADA

Bibliografski podaci o magistarskom radu

Magistarski rad pod nazivom "Prostorno-planerski aspekti strateške karte buke na primjeru Glavnog grada – Podgorica", kandidatkinje Ivane Janković, napisan je na 74 stranice. U bibliografiji rada navodi se 28 bibliografskih jedinica, citiranih u radu. Sa ciljem lakšeg i ilustrativnijeg prikaza rezultata istraživanja, rad sadrži: 27 slika, 4 tabele, 8 grafikona i 5 grafičkih priloga. Rad sadrži i pojmovnik i indeks skraćenica i akronima.

Struktura rada

Rad počinje predgovorom koji sadrži opšti prikaz problema buke u životnoj sredini i njegovog tretmana, kako na globalnom nivou tako i u Crnoj Gori, odnosno konkretno u Podgorici. Kandidatkinja, ovdje, prezentuje osnovni motiv istraživanja i rezultate kojima teži kao i koncept sprovođenja istraživanja i pisanja rada.

U nastavku se kandidatkinja bavi teorijskim pristupom izrade strateške karte buke dajući definicije indikatora buke u životnoj sredini, njihove osnovne akustičke karakteristike, kao i njihove dozvoljene nivoe. U daljem radu, kandidatkinja analizira trenutnu primjenu strateške karte buke u sistemu zaštite životne sredine tražeći prostor za njenu mnogo širu primjenu za šta, za početak, analizira sve relevantne normativne okvire, sa ciljem utvrđivanja mogućnosti kako sprovođenja samog istraživanja tako i primjene njegovih rezultata. Analitički dio, kao prva faza i veoma bitan osnov istraživanja, prikazan je na 16 stranica.

Po završetku analitičkog dijela, kandidatkinja prezentuje istraživanje kroz hipoteze, glavna istraživačka pitanja, ciljeve, metode, tehnike, instrumente, organizaciju i tok istraživanja, na kraju prezentujući rezultate istraživanja. Ovaj dio istraživanja i njegove rezultate kandidatkinja prezentuje na 30 stranica.

Na samom kraju, kandidatkinja u zaključnom poglavlju rezimira problem buke u životnoj sredini, fokusirajući se na prostor istraživanja – Glavni grad Podgoricu, kroz sve aspekte koji su analizirani tokom istraživanja, iznoseći i glavne rezultate istraživanja.

Predmet istraživanja

Predmet istraživanja je kako primijeniti stratešku kartu buke za potrebe unaprijeđenja prostorno planerske prakse u Crnoj Gori kako bi se smanjio problem buke u životnoj sredini. Strateška karta buke predstavlja informatički mehanizam proračuna koji zamjenjuje finansijski i tehnički zahtjevnija mjerenja neophodna za utvrđivanje nivoa buke kojima je stanovništvo izloženo od strane saobraćajnih sredstava i industrije. U Crnoj Gori je ovaj mehanizam propisan za: aglomeracije, aerodrome, drumske i željezničke strateške saobraćajnice. Sa ciljem zaštite stanovništva od štetnih uticaja buke Strateška karta buke je izrađena sa pripadajućim Akcionim planom za Glavni grad-Podgoricu. Istraživanje se, prioritarno, bavi bukom i za tu oblast detaljno razrađuje primjenu strateške karte buke, ali se osvrće i na moguću primjenu ovog mehanizma i za druge oblasti očuvanja zdravlja čovjeka.

Istraživanje utvrđuje kako je moguće mehanizam Strateške karte buke, koji je zaživio u Crnoj Gori, primijeniti za potrebe izrade planske dokumentacije, čime bi se zakonska obaveza izrade analize uticaja buke u prostornoj dokumentaciji izdigla na viši nivo i pomogla da se po ovom kriterijumu vrši pozicioniranje prostornih sadržaja i namjena površina već u fazi planiranja. Time bi se proširila upotrebljivost strateške karte buke na buduće (planirano) stanje, a ne samo na postojeće, kako je sada propisano

Teorijske postavke i metod istraživanja

Teorijski osnov leži u akustici kao naučnoj disciplini i matematičkom modeliranju koje se primjenjuje u alatu za proračun strateške karte buke. Način prezentovanja istraživanja i dobijenih rezultata je obojen prostorno – planerski, kako strukturom, tako i sadržinom rada. Analizirani su: pravni osnov, postojeće stanje u vezi sa problemom buke u životnoj sredini, tretman problema kroz dokumenta koja se primjenjuju u periodu istraživanja i, na kraju, su prezentovani rezultati istraživanja. Polazni korak u istraživanju problema rješavanja buke u životnoj sredini bila je analiza većine referentnih dokumenata, počevši od zakonskih akata, preko strateških i sve do detaljnih planskih dokumenata koji se, u svom domenu, bave bukom. Sprovedena analiza nije imala za cilj zauzimanje negativnog kritičkog stava prema istim, već otkrivanje problema, ukazivanje na njega i pronalaženje načina da se on prevaziđe. Relevantna zakonska akta su detaljno analizirana kako bi se, prvenstveno, utvrdio zakonski osnov za davanje predloga koji su rezultat rada, ali i da se ukaže u kojoj mjeri je, eventualno, iste potrebno dopuniti ili izmijeniti. Analize planskih dokumenata su vršene na referentnom uzorku koji je obuhvatio različita planska dokumenta višeg reda i više od dvadeset prostorno-planskih dokumenata detaljne razrade. Za sva pomenuta dokumenta rađeno je istraživanje po pitanju njihovog odnosa prema

problemu prekomjerne buke u životnoj sredini, kao i po pitanju njihove realne primjenljivosti u procesu planiranja i uređenja prostora. Uzorak za analizu prostorno-planskih dokumenata višeg reda obuhvatio je planove različitih postojećih i planiranih sadržaja, kao i različitih stepena realizacije planova. Za inicijalni uzorak planova detaljne razrade, uzeta su tri plana nakon čega je uzorak proširivan sve do dobijanja uravnoteženih rezultata na osnovu kojih je bilo smisljeno dati preporuke.

Dakle, naučne metode primijenjene u istraživanju interdisciplinarne su – analitička metoda zajedno sa metodama specijalizacije, sinteze i proračunima koji se primjenjuju tokom izrade strateške karte buke.

Istraživačka pitanja

Konkretna istraživačka pitanja koja je kandidatkinja postavila odnose se na utvrđivanje:

- uzroka nastanka prekomjernog štetnog uticaja buke po lokacijama i vrstama izvora buke koji te štetne uticaje generišu;
- načina kako je moguće izvršiti intervencije u prostoru u pogledu razmjesta stanovištva, funkcionisanja saobraćaja, distribucije djelatnosti, namjene korišćenja prostora i pozicioniranja objekata u njemu kako bi se negativni uticaji umanjili;
- metodologije unaprjeđenja izrade planske dokumentacije i procedure donošenja odluka za investicije u prostoru; i
- potrebe unaprjeđenja zakonskih i podzakonskih akata kako bi se sprovele procedure koje su rezultat istraživanja

Zaključci analize

Sveobuhvatnom, kompleksnom interdisciplinarnom analizom kandidatkinja je zaključila da je buka u životnoj sredini neadekvatno tretirana u skoro svim dokumentima, a naročito u planskoj dokumentaciji, te da planerska praksa zanemaruje bitnost njenog pravovremenog suzbijanja. Uzroke nastanka prekomjerne buke, posmatrano iz ugla oblasti istraživanja rada, pronalazi u neadekvatnom prostornom rasporedu objekata, te nedovoljnom obimu proračuna koje se prilikom izrade planova za organizaciju prostora vrše. Iz tih razloga, zaključuje, dolazi do pojačanog uticaja buke u stambenim objektima u blizini saobraćajnica, što je, kako je utvrđeno proračunima vršenim tokom istraživanja na studijama slučaj na sedam lokacija, pravovremenim preventivnim proračunima i adekvatnim mjerama moglo biti manjeg intenziteta.

Dalje, pronalazi da postoji zakonski osnov kako za sprovedena istraživanja tako i za sprovođenje metoda rada i mjera koje su rezultat istraživanja, te da je neophodno unaprijediti pojedina podzakonska akta (pravilnike i dr) kako bi se rezultati istraživanja sa sigurnošću sprovodili u praksi. Pri tome, daje konkretne prijedloge ukazujući na moguće brzo djelovanje u cilju primjene predloženih metoda rada.

U konačnom, kandidatkinja potvrđuje da strateška karta buke ima širok prostorno-

planerski aspekt i znatno može doprinijeti poboljšanju planerske prakse, Naročito u dijelu zaštite od buke u životnoj sredini.

ZAKLJUČAK

Imajući u vidu prethodno iznesene argumente, Komisija jednoglasno pozitivno ocjenjuje magistarski rad Prostorno-planerski aspekti strateške karte buke na primjeru Glavnog grada - Podgorica, kandidatkinje Ivane Janković. Kandidatkinja je istražila jedno važno pitanje i svojim istraživanjem zašla u, relativno, novu tematiku koju je analizirala i istražila na originalan i sistematičan način, pokazujući sposobnost sveobuhvatne interdisciplinarnе analize, dajući konkretne i primjenjive rezultate, a istovremeno približavajući nove metode rada iz oblasti buke i prostornog planiranja na pristupačan način.

Komisija sa zadovoljstvom predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da prihvati ovaj izvještaj, te da odobri javnu odbranu magistarskog rada kandidatkinje Ivane Janković.

KOMISIJA

prof. dr Miroslav Doderović

doc.dr Dragan Burić

prof. dr Dragomir Kićović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 1.06.2021.			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	1009		

PREDLOG ODLUKE - Tačka 2/1

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici od 11.06.2021. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Prostorno-planerski aspekti strateške karte buke na primjeru Glavnog grada-Podgorica** Ivane Janković, studentkinje akademskih postdiplomskih studija Studijskog programa za geografiju na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET U NIKŠIĆU

VJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Odlukom br. 01-829 od 13. 05. 2021. godine Vijeće Filozofskog fakulteta imenovalo je Komisiju za ocjenu magistarskog rada *"Slovo kao oznaka za broj u početnoj nastavi matematike"* kandidatkinje Daliborke Stanković u sastavu: prof. dr Žarko Pavićević, prof. dr Veselin Mićanović i prof. dr Katarina Todorović. Nakon uvida u magistarski rad, njegove analize i razmatranja dobijenih rezultata, Komisija Vijeću Filozofskog fakulteta podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ

Master rada *"Slovo kao oznaka za broj u početnoj nastavi matematike"* se bavi izučavanjem razvoja misaonih operacija, logičkog mišljenja i prostih oblika zaključivanja učenika iz prva dva ciklusa osnovne škole, kroz njihovo ovladavanje matematičkim pojmom slova kao oznake za broj.

Centralno mjesto u radu zauzima *analiza postojećih didaktičko-metodičkih koncepta koji se odnose na sadržaje koji obrađuje ovaj master rad i osmišljavaju i oblikovanje novog didaktičko-metodičkog pristupa koji bi se mogao implementirati u neposrednu nastavu matematike*. Takođe se analiziraju nastavni programi početne nastave matematike koji se odnose na slovo kao oznaku za broj, a koji, neposredno ili posredno, utiču na razvoj matematičkog i logičkog mišljenja učenika.

Istraživanja koja su prikazana u ovom radu provedena su primjenom princip didaktičke analize matematičkih sadržaja koji obuhvata: istorijski aspekt, naučni aspekt i psihološko-didaktički aspekt.

Prikaz rada

Rad se sastoji od Uvoda, tri glave: prva glava-Istorijski aspekt, druga glava-Naučni aspekt i treća glava-Psihološko-didaktički aspekt, Zaključka i Literature. U Literaturi se navodi 37 pisanih referenci i 2 web izvora. Napisan je na 62 stranice. Matematički jezik u radu je ispravno korišćen, a matematički pojmovi su korektno dati. Čitavi matematički sadržaj je matematički tačan, bez „varvarizama“ i pseudo pojmova.

U **prvoj glavi** „Istorijski aspekt“ se daje kratak prika razvoja pojma promjenljive od njenog nastanka do savremene matematike, od aritmetike do apstraktne algebre.

Polazeći od poznatog stava da razvoj jedinice slijedi razvoj vrste, u master radu je istaknuto da izučavanje istorijskog razvoja pojma promjenljive predstavlja dobru didaktičku osnovu za uvođenje ovog pojma u početnu nastavu matematike.

Kandidatkinja ističe da nastavnici u početnoj nastavi matematike mogu pravilno da sagledaju veza algebre i aritmetike ako se „*algebra prepozna kao generalizacija ili apstrakcija aritmetike*“. Ističe da „*snažan razvoj aritmetičkog mišljenja kod učenika u tim godinama može biti solidna osnova ne samo za pojavu već i dalji razvoj algebarskog mišljenja*“.

U **drugoj glavi** „Naučni aspekt“ se obrađuje: shema pojma, ikoničko predstavljanje objekata, počeci formiranja matematičkog jezika: algebarsko mišljenje, pojam promjenljive, pojam jednačine, pojam nejednačine, pojam funkcije i dužina duži.

U ovoj glavi se posebna pažnja poklanja *shema pojma* koja predstavlja jedan od načina kojim djeca formiraju i usvajaju matematičke pojmove. Ističe se da jedan pojam čine tri komponente: primjer, mentalna slika i naziv. Naziv je riječ iz prirodnog jezika (napisana ili izgovorena) koja se vezuje (označava) za neki pojam-objekat, dok je simbol njegova oznaka. Analizira se i ikoničko predstavljanje objekata, gdje se za matematičke objekte koriste matematički simboli koji su konvencionalni i ničim ne podsjećaju na suštinu na koju se odnose ili na pojmove koje označavaju.

U ovoj glavi je takođe prikazano i kako se u početnoj nastavi matematike usvajaju osnovni matematički simboli, izrazi i formule, koje postepno dovodi do formiranja matematičkog jezika.

Centralno mjesto u ovom radu predstavlja **treća glava** koja nosi naziv „Psihološko-didaktički aspekt“. U njoj se obrađuje: promjenljiva u početnoj nastavi matematike, držači mjesta, uvođenje slova kao nepoznate, uvođenje pojma jednačine, uvođenje pojma nejednačine, daje se osvrt na nastavne programe osnovne škole, analiziraju se udžbenici matematike za prvi i drugi razred osnovne škole koji su u upotrebi i daje se nekoliko preporuka za neposrednu nastavu.

U ovoj glavi se na sistematičan način izlaže kako se u početnoj nastavi matematike, kroz psihološko – didaktički i metodički pristup, usvaja slova kao oznake za broj. Naime, prikazuje se kako učenici usvajaju pojam većeg stepena apstraktnosti (slovo kao oznaka za broj, promjenljiva, nepoznata veličina) kada se polazi od pojmova nižeg stepena apstraktnosti (konkretnih veličina-brojeva). Sve to je izloženo kroz analizu primjera iz udžbenika matematike za prvi ciklus osnovnoškolskog obrazovanja i zadataka iz druge pomoćne literature.

U ovoj glavi je posebna pažnja posvećena prikazu nekih sadržaja koji se izlažu kao pseudo-matematički pojmovi i matematički „varvarizmi“, a koji su prisutni i u nekim od analiziranih udžbenika. Kandidatkinja ističe da ovakav način izlaganja gradiva otežava pravilno usvajanje matematičkih pojmova i posebno, kasnije, učenicima starijih razreda pravi problem da uspješno usvajaju matematička znanja.

Takođe se detaljno analiziraju sadržaji u nastavnim programima prvog i drugog ciklusa osnovne škole u kojima su dati slovo kao oznaka za broj i slovo kao oznaka promjenljivih i nepoznatih veličina.

Cilj istraživanja

Istraživanja koja su prezentirana u ovom radu *imala su za cilj da prikažu postojeće i oblikuje nove didaktičko-metodičke koncepte, koji se odnose na slovo kao oznaku za broj u početnoj nastavi matematike. Provedena istraživanja su omogućila kandidatkinji da postavljeni cilj uspješno realizuje.*

U širem smislu cilj ovog rada mogao bi biti sadržan u zaključku da se ovaj rad može sagledati i kao didaktičko-metodički materijal koji će podsticati i motivisati učitelje/učiteljice i nastavnike i sve one koji se bave početnom nastavom matematike na dalja istraživanja koja se odnose na temu master rada ili neke druge teme iz početne nastave matematike.

Kako se kod nas pedagoška literatura za nastavu matematike još uvijek nalazi u stanju nastajanja, ovaj master rad bi mogao biti i dio te literature.

Dobijeni rezultati

Rezultati istraživanja u ovom radu pokazuju kako očiglednost u nastavi dovodi do formiranja matematičkog pojmova slova kao oznake za broj, matematičkih operacija, jednačina i nejednačina. Pokazano je da se proceduralnim pristupom i primjenom principa poliformnosti u usvajanju ovih pojmova može uspješno i efikasno graditi i razvijati pojam promjenljive kod učenika u početnoj nastavi matematike

Zaključak

Sagledavanje mjesta i uloge slova kao oznake za broj u nastavnim programima prva dva ciklusa osnovne škole, isticanje njegovog značaja u sticanju matematičkog znanja i vještina u početnoj nastavi matematike, analiza postojećih didaktičko-metodičkih koncepta i oblikovanje novog didaktičko-metodičkog pristupa koji bi se mogao implementirati u neposrednu nastavu, predstavljaju glavna istraživanja koja su uspješno realizovana u ovom master radu.

OCJENA

Imajući u vidu sve navedeno možemo zaključiti da je master rad "Slovo kao oznaka za broj u početnoj nastavi matematike" kandidatkinje Daliborke Stanković uspješno urađen i pozitivno ga ocjenjujemo.

Vijeću Filozofskog fakulteta predlažemo da usvoji našu ocjenu i master rad uputi na usmenu odbranu.

Komisija

Prof. dr Žarko Pavićević, mentor

Ž. Pavićević

Prof. dr Veselin Mićović, član

V. Mićović

Prof. dr Katarina Todorović, član

K. Todorović

UNIVERZITET CRNE GORE			
FILOZOFSKI FAKULTET			
NIKŠIĆ			
PRIMLJENO:	2. 06. 2021.		
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	1004		

PREDLOG ODLUKE - Tačka 2/2

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici od 11.06.2021. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Slovo kao oznaka za broj u početnoj nastavi matematike** Daliborke Stanković, studentkinje akademskih postdiplomskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOZOFSKI FAKULTET

VIJEĆU

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, br. 01-632 godine, imenovana je Komisija za ocjenu magistarskog rada pod naslovom *Uloga priče u funkciji moralnog razvoja učenika: Kako učenici razumiju moralne dileme?* kandidatkinje Dajane Kovačević.

U skladu sa članom 29, stav 1, Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Komisija podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ

Dajana Kovačević, student postdiplomskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradila je magistarski rad na temu „Uloga priče u funkciji moralnog razvoja učenika: Kako učenici razumiju moralne dileme?“ Tema ovog rada odobrena je 27. 05. 2020. godine, pod brojem 01/3-2292/1, na sjednici Vijeća Filozofskog fakulteta i odabrana je komisija za njegovu ocjenu, u sastavu: prof. dr Dijana Vučković, Filozofski fakultet u Nikšiću, prof. dr Veselin Mićanović, Filozofski fakultet u Nikšiću i doc. dr Jelena Mašnić, Filozofski fakultet u Nikšiću. Nakon detaljnog uvida u sadržaj rada, Komisija podnosi Vijeću sljedeći izvještaj.

Magistarski rad kandidatkinje Dajane Kovačević, *Uloga priče u funkciji moralnog razvoja učenika: Kako učenici razumiju moralne dileme?* napisan je na 92 strane, u Times New Roman fontu sa proredom 1,5. Rad se sastoji od dvije cjeline (teorijski i empirijski dio), koje su tematski

konkretizovane u odgovarajuće uže oblasti. Nakon uvodnih razmatranja, teorijski dio rada strukturiran je u pet tema i to: Moral i etika (pojam i definicije), Teorije o razvoju moralnosti, Kognitivistički pristup u moralnom rasuđivanju kroz priče, Moralni razvoj kroz književnost i Moralni razvoj i faze razumijevanja prijateljstva. U okviru druge tematske cjeline, koja se odnosi na metodološki pristup izabranoj problematici, detaljno je predstavljen metodološki koncept, a potom su sistematično prikazani rezultati istraživanja. Nakon funkcionalnog povezivanja teorijskog i metodološkog dijela rada, kandidatkinja je opsežno analizirala empirijsku evidenciju u okviru Zaključnih razmatranja.

Kovačević je teorijsku elaboraciju izabrane problematike zasnovala na relevantnim izvorima i publikacijama i dobro selektovanim i prikazanim elektronskim izvorima. Na kraju su prilozi, odnosno instrumenti, koji su cjelishodno primijenjeni u datom istraživanju.

U uvodnom dijelu rada, Dajana Kovačević govori o pojmovima *moral i etika* kroz optiku različitih definicija i pristupa relevantnih naučnih i stručnih autoriteta u ovoj oblasti. U radu se dalje govori o moralu kao promjenljivoj i sociokulturno uslovljenoj kategoriji, kao i o prirodi moralnog razmišljanja. Kako su se različiti autori bavili pitanjem morala, iznjedren je veliki broj teorija o razvoju moralnosti. U okviru ovog poglavlja izdvojene su i detaljno opisane kognitivne teorije učenja, koje su neizbježna stavka prilikom analize moralnih stavova, sudova i zaključaka. Glavni predstavnici kognitivne teorije su Žan Pijaže (Jean Piaget) i Lorens Kolberg (Lawrence Kohlberg), pa su samim tim njihovi stavovi poslužili kao osnova za tumačenje moralnog razvoja učenika, kojim se kandidatkinja bavi u ovom radu.

Kandidatkinja u nastavku govori o kognitivističkom pristupu moralnom rasuđivanju kroz priče, navodeći da su se prethodno pomenuti autori takođe bavili pričama u proučavanju moralnog razvoja djeteta. U okviru narednog poglavlja, koje se odnosi na moralni razvoj uz primjenu priče kao motivacionog sredstva, ističe se uloga učitelja kao važnog faktora nastavnog procesa, koji ima zadatak da motiviše učenike i podstakne ih na apstraktno i stvaralačko mišljenje. Uloga književnosti je od izuzetnog značaja za moralni razvoj učenika, što je kandidatkinja pokušala rasvijetliti navodeći reprezentativne primjere vrijednih književnih ostvarenja. Čitajući određena djela iz oblasti dječje književnosti, djeca imaju mogućnost saznavanja važnih životnih istina kroz tumačenje međuljudskih odnosa i razmišljanje o postupcima likova. U tom smislu je važna idejna analiza književno-umjetničkog teksta, odnosno idejni sloj koji čitaoca upućuje na promišljanje.

U metodološkom dijelu rada, Kovačević predstavlja problem i predmet istraživanja, cilj i vodeća istraživačka pitanja koja se odnose na priče koje su učenici čitali, a nakon toga vodi diskusiju o njima. Osnovna istraživačka metoda u ovom istraživanju je deskriptivna, a tehnika je fokus-grupna diskusija. Pored toga je korištena tehnika anketiranja, kojom su ispitani stavovi učitelja prema ulozi priče u moralnom razvoju učenika. U istraživanju su kao materijal korištene dvije britanske slikovnice koje su prevedene sa engleskog jezika. Kandidatkinja je ispitanicima postavljala pitanja u vezi sa određenim moralnim dilemama i na taj način podsticala razgovor o temi, razmjenjivala ideje, mišljenja i stavove. Razgovori sa ispitanicima su snimani, a zatim su transkribovani od strane istraživača. Nakon toga je izvršena tematska analiza. Svi komentari su kodirani, kodovi kategorisani, a kategorije tematizovane. Fokus-grupnim istraživanjem obuhvaćeno je dvadeset učenika petog razreda iz četiri osnovne škole, iz sve tri regije Crne Gore. Riječ je o namjernom uzorku, a učenici su raspoređeni u četiri fokus-grupe od po pet učenika. Upitnikom je obuhvaćeno 150 ispitanika, odnosno učitelja koji rade na teritoriji Crne Gore. Broj ženskih ispitanika iznosi 138, dok je muških ispitanika bilo svega 12.

U trećem dijelu rada urađena je opsežna i pregledno struktuirana analiza rezultata dobijenih istraživanjem. Prikupljeni podaci su obrađeni kvalitativno i kvantitativno, a potom su rezultati istraživanja interpretirani tekstualno i grafički. Odgovori učenika obrađeni su u skladu sa primjenjenom kvalitativnom metodologijom, dok je upitnik za učitelje obrađen u SPSS programu za statističku obradu. Na osnovu prikupljenih empirijskih pokazatelja, Kovačević u zaključnom dijelu rada detaljno razmatra istraživačka pitanja i hipoteze, izvodi zaključke, otvarajući nove ideje o mogućnostima primjene priča sa moralnim dilemama u nastavi književnosti.

Sumirajući rezultate istraživanja, kandidatkinja konstatuje da su učenici pozitivno reagovali na priče, s obzirom na moralne dileme koje sadrže. Bez obzira na stavove prema pojedinačnim događajima iz priče od izuzetne važnosti je interesovanje koje su ispitanici pokazali u toku čitanja i diskusije izabranih priča. Učenici su se poistovjećivali sa likovima iz priče, s obzirom na to da su glavni likovi djeca, što se smatra izuzetno važnim podatkom za pomoć djeci u razumijevanju i ispoljavanju vlastitih osjećanja, misli i dilema. Kandidatkinja je takođe došla do zaključka da su priče dobro izabrane u odnosu na uzrasne karakteristike djece, uprkos izvjesnim razlikama koje su konstatovane u moralnom rasuđivanju između muških i ženskih ispitanika, kao i to da su moralni sudovi uglavnom u korist emocija. Istraživačke hipoteze, kao dio kvantitativnog istraživačkog

pristupa, pokazale su da su učitelji stručno osposobljeni i motivisani za podsticanje moralnog razvoja učenika, što je za kandidatkinju relevantan podatak, ali svakako ističe da se mora uzeti sa rezervom, jer nije riječ o dokazanoj činjenici, već o mišljenju samih ispitanika o sopstvenom radu. Kovačević je došla do saznanja da učitelji koriste priče u cilju promovisanja vrijednosti, da priče u velikoj mjeri podstiču učenike na diskusiju i osim na jezički, utiču i na moralni razvoj učenika, kao i to da priče pomažu učenicima u promovisanju prosocijalnih formi ponašanja, razvijanju empatije, prepoznavanju i ispoljavanju emocija, što je potvrđeno i kroz temeljnu analizu odgovora ispitanika kvalitativnim istraživačkim pristupom.

Odgovarajući argumentovano na postavljene hipoteze i pozivajući se na empirijsku evidenciju, Kovačević daje pedagoške implikacije šta bi u narednom periodu mogli preduzeti istraživači približnih afiniteta i smatra da bi realizovano istraživanje moglo biti dobra polazna tačka za dalje ispitivanje mogućnosti uključivanja priča sa moralnim dilemama u nastavu književnosti.

ZAVRŠNA OCJENA RADA

Imajući u vidu navedenu argumentaciju koja ukazuje na kvalitet, relevantnost, svrsishodnost i inovativnost magistarskog rada kandidatkinje Dajane Kovačević, na temu koja je aktuelna i višestruko značajna, Komisija je pozitivno ocjenila rad, te predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da usvoji Izvještaj i odobri javnu odbranu magistarske teze pod nazivom: *Uloga priče u funkciji moralnog razvoja učenika: Kako učenici razumiju moralne dileme?* kandidatkinje Dajane Kovačević.

KOMISIJA:

Prof. dr Dijana Vučković, Filozofski fakultet – Nikšić

Prof. dr Veselin Micanović, Filozofski fakultet – Nikšić

Doc. dr Jelena Mašnić, Filozofski fakultet – Nikšić

UNIVERZITET CRNE GORE FILOZOFSKI FAKULTET NIKŠIĆ			
PRIMLJENO 10. 06. 2021.			
ORG. JED.	BPOLJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	1097		

PREDLOG ODLUKE - Tačka 2/3

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici od 11.05.2021. godine donijelo

ODLUKU

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Uloga priče u funkciji moralnog razvoja učenika: Kako učenici razumiju moralne dileme** Dajane Kovačević, studentkinje akademskih postdiplomskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović